

Reactie CvTE/Cito op verslag van de examenbespreking NVLM

25 mei 2018

Betreft: examen Maatschappijwetenschappen regulier programma vwo, tijdvak 1

Vraag 1

Uit het verslag van de NVLM-vergadering wordt geen enkel argument aangedragen voor het verzoek om ook de (mede)wetgevende taak aan het correctievoorschrift toe te voegen. Dit in combinatie met de onderstaande argumentatie, maakt dat wij niet tegemoet komt aan dit verzoek.

Het antwoord (mede)wetgevende taak levert bij deze vraag geen punten op. Uit de strekking van de tekst (genoemde voorbeelden en woordkeuze, bijv. 19-24, 41-42, 64-66) blijkt duidelijk dat het over de controlerende taak gaat. Het feit dat het vragenrecht (en motierecht) formele middelen bij de controlerende taak zijn, zou de kandidaten overigens ook al op het juiste spoor kunnen zetten.

Vraag 4

Het is niet ons helder waar de onduidelijkheid zit. In de vraag wordt het begrip politieke cultuur niet gebruikt. Er wordt gevraagd naar kenmerken van het politieke stelsel die passen bij monisme resp. dualisme. Dit sluit één op één aan bij de formulering in B2. 5.6 van de syllabus, waar dezelfde term gehanteerd wordt en de gevraagd voorbeelden letterlijk worden genoemd.

Voor het antwoord bij punt 3 zoals geformuleerd in het verslag dienen naar onze mening geen punten te worden toegekend. Hoe de besluitvorming binnen de regering verloopt, zegt niets over de verhouding tussen regering-parlement en kan zodoende niet dienen om monisme of dualisme te onderbouwen.

Vraag 13

Bij deze vraag staan de scorepunten inderdaad los van het eerste deel van het antwoord. Er mogen dus voor juiste citaten scorepunten worden toegekend, ook als de uitleg onjuist is.

De genoemde citaten in het verslag zijn niet geschikt ter onderbouwing van de relatieve rechtsvaardigingstheorieën. Er staat in deze citaten niets over effect/ effectiviteit/ toekomstig gedrag/ etc. Dat is wel een vereiste. De opsomming van citaten in het correctievoorschrift is uitputtend.

Een citaat heeft de volgende vorm: "Eerste woorden zin ... laatste woorden zin." (regelnummers).

Voor de lengte van het citaat is geen kwantitatieve standaard. In de ideale situatie omvat het citaat het juiste antwoord en niet meer dan dat. Wanneer er vooraf of achteraf een zin 'bijgenomen' wordt, hangt de beoordeling daarvan af van de situatie. Wanneer er hierdoor ook een onjuist element in het citaat opgenomen wordt (bijv. een kenmerk van absolute theorieën als het citaat bedoeld is de relatieve theorie te onderbouwen, een illustratie van twee strafdoelen terwijl er bij één stafdoel een citaat gevraagd wordt, etc.), kunnen er doorgaans geen punten meer worden toegekend. Of een te lang citaat nog binnen de marge valt, is aan de beoordeling van de examinerator en tweede corrector.

Vraag 18

Zowel in 10.2 (de uitgangspunten van het mediabeleid) als 10.4 (de wettelijke kaders van het omroepbestel) wordt het antwoord op deze vraag gegeven. Omdat van beide bronnen gebruik gemaakt kan worden door de kandidaat is voor de formulering 'doel van het mediabeleid' gekozen. Hierdoor hebben de kandidaten meer mogelijkheden om het goede antwoord te formuleren. In beide passages van de syllabus staat dat het mediabeleid ernaar moet streven om 'pluriformiteit van informatie' te geven.

Uit de tekst blijkt dat dit uitgangspunt ernstig gevaar loopt wanneer informatie gepersonaliseerd wordt aangeboden. Een gevolg daarvan kan zijn dat deze vorm een bedreiging vormen voor de democratie.

Het antwoord 'democratische functie' kan bij deze vraag geen punten opleveren omdat deze functie niet in de syllabus bij 10.2 en 10.4 genoemd wordt.

Vraag 20

In C3. 10.4 van de syllabus worden twee taken van het Commissariaat voor de Media genoemd, waarvan de kandidaat er bij deze vraag één moet noemen. Vervolgens dient uitgelegd te worden hoe de analyse van trends in het media-aanbod verband houdt met deze taak. Uit het verslag van de NVLM blijkt onvoldoende waarom de vraagstelling niet specifiek genoeg zou zijn. Zeker gezien het feit dat de taken letterlijk in de syllabus genoemd worden.

Vraag 25

Bij deze vraag mogen inderdaad alleen punten worden toegekend voor een uitleg bij het juiste antwoord (post-klassiek). De vraag is één geheel.

Er wordt in het correctievoorschrift enkele voorbeelden gegeven van juiste citaten. Wanneer u vindt dat andere citaten ook juist zijn dan kunt u daarover in overleg treden met de tweede corrector.

Vraag 26

Hoewel de context waarin de functies hier bevestigd worden inderdaad niet het soort context is die hiervoor normaal gebruikt wordt, gaat het te ver om te stellen dat 'de functies niet zo bedoeld zijn'. In de omschrijving van de functies in B2 5.12 (en C1 8.4.2) van de syllabus zit genoeg ruimte/ zitten genoeg aanknopingspunten om tot deze toepassing te kunnen komen. Het vraag inderdaad wel om een transferslag, die volgens ons verwacht mag worden van een vwo-kandidaat.

- *Onderzoeksfunctie: journalisten kunnen onderzoek doen naar bepaalde politieke kwesties of maatschappelijke ontwikkelingen, en daarmee problemen blootleggen.*

- *Controle/waakhondfunctie: het openbaar maken van eventuele tekortkomingen in het overheidsbeleid en/of maatschappelijke/politieke problemen/in het functioneren van gezagdragers en politici en maatschappelijke instellingen./*

En in C1. 8.4.2: Bovendien dienen burgers betrouwbare informatie te kunnen verkrijgen over het functioneren van overheid, politieke partijen en politici: controle- of waakhondfunctie.

Uiteraard is het mogelijk, en ook waarschijnlijk, dat mensen op basis van dit artikel in de krant een mening vormen. Er wordt echter gevraagd naar functies *die in het tekstfragment te herkennen zijn*. Expliciet te herkennen, want de uitleg dient een concrete tekstverwijzing te bevatten.

Ons inziens is er in dit tekstgedeelte geen gegeven/ citaat opgenomen dat een expliciete uiting is van de opiniërende functie. Het feit dat er ophef ontstond, geeft slechts dat er over gesproken is (agendafunctie). Dit betekent niet per definitie dat deze geuite meningen ook gevormd of beïnvloed zijn door het artikel. Wel dat mensen op basis van dit artikel hun mening over de kwestie *gaven*, maar dat is niet voldoende om te opiniërende functie te veronderstellen. Er dient voor de opiniërende functie duidelijk een verwijzing te staan naar het vormen van een mening of beïnvloed worden op basis van de mediaboodschap; dat is in dit tekstgedeelte niet het geval.

Vraag 27

Jammer dat niet aangegeven is waar de onduidelijkheid in zit. De gedachte achter de vraag is dat de kandidaten aan de beschrijving van de tekortkoming van de Vlaamse journalisten de juiste journalistieke norm kunnen koppelen (die dus niet in acht genomen is).

De norm hoor en wederhoor is in dit geval niet aan de orde; er is geen sprake van twee partijen die een verschillend standpunt innemen/ tegengestelde feiten presenteren/ o.i.d.

De enige norm waarvan op basis van de tekst gesteld kan worden dat deze niet in acht genomen is, is een juiste weergave van de feiten. Of er meerdere bronnen zijn gebruikt, het nieuws gecheckt is, o.i.d., is niet uit de tekst op te maken.